

[Alfred Jørgensen.]

med held i disse bestræbelser. Man har prøvet med en navneforandring ud fra den betragtning, at når folk nu ville have deres børn i mellemskole, behøvede man blot at kalde folkeskolen den eksamensfri afdeling af mellemskolen for at dæmme op for tilstrømningen til eksamensskolen. Det var naturligvis godt fundet på, men det gik alligevel ikke. Man havde åbenbart undervurderet forældrenes intelligens.

Så dukkede tanken op om enhedsskolen; når børnene blev holdt sammen i samme skole og i samme klasse til undervisningspligtens ophør, skulle alle vanskeligheder være overvundet. Forhåbentlig vil det dog ikke lykkes at skabe et flertal for denne ensretning af skolen. Den hviler for øvrigt på den fundamentale misforståelse, at det er til gavn for de mindre begavede elever at blive undervist sammen med de mere velbegavede kammerater. Det er dog en kendsgerning, at man ellers tilstræber så ensartede klasser som muligt med hensyn til alderstrin, og at man samler svagt begavede børn i særlige hjælpeklasser, uden at man har hørt om mindreværdskomplekser hos nogen af den grund.

Der er fra alle sider enighed om, at den bestående skoleordning har mangler, der må afhjælpes. Det må så undersøges, om de foreliggende forslag løser problemerne på den bedste måde. Det af den højtærede undervisningsminister fremsatte lovforslag bærer tydeligt præg af at være et kompromisforslag. Det går en mellemvej midt imellem den delte og den udelte skole. Det skal så vise sig, om det er i stand til at samle tilslutning fra yderpunkterne. Det er sagligt set en svaghed ved forslaget, at det deler børnene efter det 6. skoleår, et år senere end efter den bestående skoleordning. Derved får de et år mindre i eksamensskolen, og deres start her falder sammen med de begyndende overgangsårs vanskeligheder i 13—14 års alderen; det gælder i hvert fald for dem, der er fremmeligst i udvikling. Og for alle gælder det, at de mister et roligt og godt arbejdsår ved deres start i eksamensskolen.

Fra visse sider har man bekæmpet eksamensmellemskolen, fordi den trak for mange elever til sig og således udkonkurrede den eksamensfri skole. Men mon der

er nogen der tror, at dette forhold vil ændres, blot fordi man giver eksamensskolen et nyt navn og affakter den med et år? Jeg tror, folk fremdeles vil betragte eksamensskolen som den bedste og fineste skole, og jeg kender så meget til menneskenes honnøtte ambition, at jeg tør spå om en overvældende tilstrømning til den nye eksamensskole af både kvalificerede og ikke-kvalificerede elever, når døren ved optagelsesprøvens bortfald slås op på vid gab. Det vil så igen føre til, at de velbegavede elever hæmmes i deres koregang, og desværre også til en devaluering af eksaminerne.

Eksamensmellemskolens modstandere bruger tit stærke udtryk som „eksamensjageri“ og „eksamenshysteri“, og jeg vil ikke benægte, at disse stærke ord undertiden bruges med en vis berettigelse. Men hvordan vil det så ikke gå, hvis man fjerner alle adgangshæmmende forholdsregler, så man næsten kan sige, at børnene gennes ind i eksamensskolen, hvor en sådan findes? Hvor den ikke findes, dér lokkes den frem med løfte og med løn, som der står skrevet, så at målet, der tilstræbes, åbenbart er: hver kommune landet over sin eksamensskole. Så bliver der et eksamensjag, så det forslår noget. Jeg tror altså ikke, den højtærede undervisningsministers forslag vil være i stand til at skabe balance i skolebilledet, men at skolen med forslaget gennemførelse stadig vil have slagside med hældning mod eksamensskolen og mod en affolkning af den eksamensfri skole.

Vil man virkelig reformere skolen og afhjælpe dens mangler og opnå en tiltrængt balance, da bør det ikke ske ved at bekrige eller afskaffe den nuværende eksamensskole, men ved at rette de fejl, der hæfter sig ved den eksamensfri skole. Jeg skal eksempelvis pege på, at man kunne nedsætte klassekvotienten og give lærerne samme timerreduktion som i eksamensskolen. Det ville være ret og rimeligt over for de lærere, der for den almindelige bevidsthed har fået til-delt den vanskeligste opgave, og det er nødvendigt, hvis den eksamensfri skole også skal have mulighed for at beholde de dygtigste lærere.

For øvrigt vil jeg pege på, som jeg gjorde det under forrige års skoledebat, at den merudgift, der vil opstå, kan udlignes ved